

գերեզմանոցը, որը նոր շրջանի է. հինը գոյություն չունի:

Փոքր Սալայի գերեզմանոց

543. Սև մարմարե հուշարձան, վրան 6 տող.

ԱՍՏ ՀԱՆԳՁԻ ՄԱՐՄԻՆ / ՎԱՂԱԹԱՌԱՄ / ԾԱՌՈՒԿԻ ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ / ՂԱՐԱԳԵՈՋԵԱՆ / ԾՆԵԱԼ
Ի 5-Ն ԱՊՐԻԼԻ 1891 ԱՄԻ, ԵՒ ՎԱԽՃԱՆԵԱԼ 7 ՍԵՊՏ. 1911 ԱՄԻ:

544. Տապանաքարից՝ 3 տող.

ԱՍՏ ՀԱՆԳՁԻ ՄԱՐՄԻՆ / ՎԱՐԹԱՆ ԵՐԿԱՆԵԱՆԻ / ՎԱԽ. 20 ՅՈՒՆԻՈՒԱՐԻ 1914 ԱՄԻ:

545. Տապանաքարից՝ 3 տող

ԱՍՏ ՀԱՆԳՁԻ ՄԱՐՄԻՆ ՀԱՅԿԱՆՈՒՇԻ ՂՈՒԿԱՍԵԱՆ ՄԻՐՈՒՔԵԱՆ / ՎԱԽՃԱՆԵԱԼ 6 ԱՄԱՑ / Ի
1910 ԱՄԻ:

546. Կոթող, թևավոր խաչքարի առաքով, ստորև՝ միայն թվականը՝ 1878:

**ԹԱՆԳԱՐԱՆԱՅԻՆ ՑՈՒՑԱՆՄՈՒՇՆԵՐ,
ԲԵՐՎԱԾ ՆՈՐ ՆԱԽԻՋԵՎԱՆԻՑ**

547. Հիշատակագրություն, փորագրված է սպիտակ-գորշավուն մարմարե սալաքարին՝ 8
տող.

ՅԻՇԱՏԱԿ Է ԱԽՊԻՐՍ, ՈՐ Է ՋՐՈՅ / ԲՂԻՈՒՄՆ ՈՐԴԱՆԱՆՈՒ
ԲԱՐԱԿ/ԵԱՆ ՏՆ ՆԻԿՈՂԱՅՈՍԻ ԴՍՏԵՐՆ / ՃՈՒՀԱՐԻՆ, ՅԵԻ
ՈՐԴՈՑՆ՝ ՍՏԵ/ՓԱՆՆՈՍԻՆ ԵԻ ՄԱՆՈՒԵԼԻՆ, ԱՐԴ / ԱՌԱՋԻՆ
ԱԽՊԻՐ ԵՂԵԻ Ի ՆՈՐԱ/ՇԷՆ ՔԱՂԱՔԻՍ ՆԱԽԻՋԵՎԱՆՈՒ. /
1785-ԻՆ, Յ[ՈՒ]ՆԻՍԻ ԱՄՈՅ 15-ԻՆ:

ՅԻՇԱՏԱԿ Է ԱԽՊԻՐՍ, ՈՐ Է ՋՐՈՅ / ԲՂԻՈՒՄՆ ՈՐԴԱՆԱՆՈՒ
ԲԱՐԱԿ/ԵԱՆ ՏՆ ՆԻԿՈՂԱՅՈՍԻ ԴՍՏԵՐՆ / ՃՈՒՀԱՐԻՆ, ՅԵԻ
ՈՐԴՈՑՆ՝ ՍՏԵ/ՓԱՆՆՈՍԻՆ ԵԻ ՄԱՆՈՒԵԼԻՆ, ԱՐԴ / ԱՌԱՋԻՆ
ԱԽՊԻՐ ԵՂԵԻ Ի ՆՈՐԱ/ՇԷՆ ՔԱՂԱՔԻՍ ՆԱԽԻՋԵՎԱՆՈՒ. /
1785-ԻՆ, Յ[ՈՒ]ՆԻՍԻ ԱՄՈՅ 15-ԻՆ:

Ծանոթ. Գտնվում է Հայաստանի պամոնթյան պեռա-
կան թանգարանում:

Հրատ. Ե. Մուշեղյան, 57

548. Կաղամար ոսկեջրած. արձանագրությունը գտնվում է նիսաբրից մեկի վրա.

ԻՎԱՅԵԼՈՒՄՆ / ՎԱՐԴԱՆՆ / ՈՐԴ / ՊԱՊԻՆ / Թ. ՈՒՄԳԻՆ / 1794

Ի ՎԱՅԵԼՈՒՄՆ ՎԱՐԴԱՆՆ ՈՐԴԻ ՊԱՊԻՆ. ԹՎ[ԻՆ]. ՌՄԻԴ-ԻՆ (1794):

Ծանոթ. Գտնվում է վերոհիշյալ թանգարանում:

Հրատ. Ե. Մուշեղյան, 75

549. Խաչ, ոսկեջրած, պաականելիս է եղել նոր Նախիջևանի Գրիգոր Լուսավորիչ
եկեղեցուն: Քչոցաձև շրջանակի մեջ, կենտրոնում՝ Քրիստոսի խաչելության պատկերն է:
Բռնակի վրա՝ 4 տող.

ՅԻՇԱՏԱՅԻՆ ԱՄԱՐՆԱՅԻՆ
ԴՈՒՆԱՆԻ ԼՈՍԱՈՐԵՆԱՐԻ
ԹԻՆ ՈՐԴԻ ԿԻՐԱԿՈՍԻՆ ԿԳ
ՈՆ ԸՆ ՌՄՈՇԻՆ

Յ[Ի]Շ[Ա]Տ[Ա]Կ Է ՄԱ ԽԱՋՍ ՆԱԽԻՋԱՆ Ի ԴՈՒՆ ՄԱ ԼՈՍԱՈՐԵՆ
ԱՐՈՒ/ԹԻՆԻ ՈՐԴԻ ԿԻՐԱԿՈՍԻՆ Հ[Ո]Դ/ՈՒՆ. ԹՎԻՆ, ՌՄԻԴ-ԻՆ (1799):

Ծանոթ. Գտնվում է նույն թանգարանում (Ք. 6819):

Հրատ. Ե. Մուշեղյան, 77

550. Խաչ արծաթե, պատվանդանին՝ 3 տող.

ՅԻԽԵՄՅԱՆ ԵՍԲԵՆՍ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒԹՅԱՆ ԳՐԱԶԱՐՈՍԻ ՈՐԴԻ ՊԵՏՐՈՍԻՆ, ՆՈՐ ՆԱԽԻՋԵՎԱՆ. Ի ԴՆԻՍԻՆ ՄԲ ՆԻԿՈՂԱՍԻՆ. ԹՎԻՆ 1806:

Ծանոթ. Պահպանվում է նույն թանգարանում (Ֆ. 6830):

Հրատ. Ե. Մուշեղյան, 78

551. Դանակի շեղքի վրա՝

Ի ՎԱԹԵԼԼԻՆԻՍ ԱԼԻԵՏԻԻ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻՆ, ՈՐ Ե ՊԱՏՐԻԱՐԳ ՄԲ ՅԵՐՈՍԱՂԵՄԱՅ Լ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒԹՅԱՆ ԳՐԱԶԱՐՈՍԻ ՈՐԴԻ ՊԵՏՐՈՍԻՆ. ԹՎ. ՌԶԾԱ (1702):

Ծանոթ. 1. Դանակը դանվելիս է եղել Դոնի Ռոստովի դրավաճառ Ռոմանովիչի խանութում:

2. Հիշյալ Ավետիք վարդապետը Նահապետ կաթողիկոսի օրոք 1701 թ. ընարվեց Պոստ պարիարք: Կարծողներ կան, թե նա է եղել առեղծվածային «Երկաթե զիմակով մարդը»: Աքսորից հինգ տարի հետո՝ 1710 թվականին ընդունեց կաթողիկոսություն և վախճանվեց 1711 թ. հուլիսի 11-ին:

Հրատ. «Արարատ» 1902, հունվար, էջ 49-52

552. Ափսե, արամադիծը 26 սմ, շրջանակին՝

ԽՈՒԹԼՈՒՇԱՅ. ՌԶԸ (1659):

Հրատ. Ե. Մուշեղյան, 127

553. Խաչ արծաթե, ընդելուզված դունավոր քարերով, դարձանախչերով: Կոթառին՝ 4 տող.

ՅԵՐԵՄՅԱՆ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒԹՅԱՆ ԳՐԱԶԱՐՈՍԻ ՈՐԴԻ ՊԵՏՐՈՍԻՆ, ՆՈՐ ՆԱԽԻՋԵՎԱՆ. Ի ԴՆԻՍԻՆ ՄԲ ՆԻԿՈՂԱՍԻՆ. ԹՎԻՆ 1806:

ՅԻԽԵՄՅԱՆ ԵՍԲԵՆՍ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒԹՅԱՆ ԳՐԱԶԱՐՈՍԻ ՈՐԴԻ ՊԵՏՐՈՍԻՆ, ՆՈՐ ՆԱԽԻՋԵՎԱՆ. Ի ԴՆԻՍԻՆ ՄԲ ՆԻԿՈՂԱՍԻՆ. ԹՎԻՆ 1806:

Հրատ. Ե. Մուշեղյան, 153

ՏԱԳԱՆՐՈԳ

Տաղանորդում հնադույն պատմական հուշարձաններ՝ մեր ժողովրդի ներկայացուցիչների ձեռքով կերտած, չեն պահպանվել: Առավել նշանակալից կառույցներից կարելի է համարել Բաղդասարով եղբայրների առևնը, որ մեր այցի ժամանակ ծառայում էր իրրե քաղաքի հյուրանոց: Նախասարհի հասակին ոռոսներեն գրված է. որ այս առևնը կառուցել են 20-րդ դարի սկզբին Բաղդասարով վաճառական եղբայրները:

Քուչուկ-Հովհաննիսյանը 1913 թ. հրատարակել է միայն հեռեկալ արձանադրությունը, որը վերադրում է Կիլիկիայի Կոստանդին Դ (1344-1363) թաղավորին: